

ČNOSŤ POSLUŠNOSTI

Alfa a omega – prečo poslušnosť? – dôvod viery – rana do srdca hriechu – čo to znamená pre nás?

V mesiaci marec sú našimi virtuálnymi sprievodcami na ceste zasvätenia sv. Ignác z Loyoly a bratia z rehole jezuitov. Asi najznámejšou charizmou tejto rehole je jej dôraz na *poslušnosť*. A to je niečo, čo nás dnes zaujíma.

Začnime malým príkladom. *Predstavte si, že ste trénerom gymnastiky a chcete z teraz ešte len šesťročného dievčatka vytréňovať budúcu olympijskú víťazku v gymnastike. Je jasné, že toto malé dievčatko nemá vedomosti ani osobnostné postoje, ani nič podobné, čo by vám umožňovalo povedať mu: „Tak fajn, vieš čo chceš, tak teraz trénuj, ako a koľko uznáš za vhodné a neboj sa, o desať rokov už budeš stáť na stupni víťazov na olympiáde!“ To je nereálne. Jediné, čo jej môžete povedať, je zhruba toto: „Počuj, ak budeš robiť všetko presne tak a toľko, koľko ti poviem, tak z teba urobím vynikajúcu gymnastku a možno aj medailistku na olympiáde. Teraz ešte nechápeš, čo presne a ako budem s tebou robiť. Raz, keď budeš veľká, budeš to aj ty chápať a možno dokonca aj sama budeš tréňovať podobné dievčatko, aké si teraz ty. Ale dovtedy mi jednoducho musíš veriť a musíš ma vo všetkom poslúchať, aj keby sa ti nechcelo, alebo by si tomu nerozumela a nevedela prečo to od teba chcem, alebo to dokonca bolelo. Rozumieš?“ Ba dokonca ešte viac: „Vieš, teraz to ešte úplne nechápeš a možno by si sa radšej hrala s bábikami a tak. Ale ver mi, že gymnastika je krásny šport, ak si v nej dobrá a byť šampiónkou je ešte krajšie! Ver mi, raz mi za toto všetko budeš strašne vďačná!“*

Keď sa pozrieme do Katechizmu, zistíme, že presne takto kresťanskú vieru chápe Cirkev: „*Vierou človek úplne podriadiť Bohu svoj rozum a svoju vôľu. Celou svojou bytosťou dáva súhlas Bohu, ktorý zjavuje. Túto odpoveď človeka Bohu, ktorý zjavuje, nazýva Sväté písmo „poslušnosťou viery“.*“ (KKC 143). A potom zase: „*Poslúchať (ob-audire: po-slúchať) vo viere znamená slobodne sa podriaďovať počutému slovu, lebo jeho pravdivosť zaručuje Boh, ktorý je Pravda sama.*“ (KKC 143). A do tretice: „*máme „vierou prejavíť úplnú poslušnosť rozumu a vôle Bohu, ktorý zjavuje“, a tak vstúpiť do dôverného spoločenstva s ním.*“ (KKC 154). Inými slovami, „viera“ je synonymom slova „poslušnosť“. Prečo, je zjavné. Sme totiž v rovnakej situácii, ako oná malá gymnastka: Boh je náš tréner a Jeho cieľom je vytréňovať z nás bohov. Nikto z nás nemá vedomosti, ako sa to deje a ako to urobiť. Jediné Boh. Ak chceme, aby nás vytréňoval, musíme sa rozhodnúť, že Mu budeme bezvýhradne dôverovať a bezvýhradne a vo všetkom Ho budeme poslúchať a necháme sa Ním v úplnej poslušnosti a odovzdanosti previesť čímkokoľvek a priviesť k čomukoľvek, bez ohľadu na to, či tomu v danej chvíli budeme rozumieť, alebo nie, či sa nám bude „chcieť“, alebo nie, či to bude bolieť, alebo nie... Inak nás Boh vytréňovať nedokáže, nie bez tejto úplnej viery a poslušnosti. Preto bez viery nie je spása nijako možná: „*Kto neuverí, bude odsúdený*“ (Mk 16,16 SSV)

Kresťanstvo teda nepovažuje za vieru to, že „verím, že Boh existuje“ („*aj diabli veria*“ (Jak 2,19) týmto spôsobom), ani nič podobné. Veriaci človek je len a jedine ten, kto „úplne a bezvýhradne“ podriaďuje v úplnej vydanosti svoj rozum i vôľu Bohu,

pretože sa Mu rozhodol uveriť. Nikto iný veriacim v zmysle kresťanstva nie je.

Dáte mi iste za pravdu, že takáto poslušnosť viery je aj medzi „kresťanmi“ raritou. Prečo? Pretože zasahuje samotné srdce hriechu, ktorým je titanská pýcha: človek „*zvedený diablom chcel byť „ako Boh“, ale „bez Boha a [uprednostnený] pred Bohom, a nie podľa Boha*“.“ (KKC 398). Väčšina „kresťanov“ si tento hriech bez rozpakov a bez váhania ponecháva aj vo svojom „kresťanstve“: Som kresťan, iste, ale... podľa svojich predstáv. Robím to, čo a mne pozdáva a páči. Verím z kresťanstva len tomu, čo sa mi pozdáva a čo mi vyhovuje. Vonkoncom nie som taký nejaký obmedzený a bigotný, aby som to všetko len tak prijímal a „fanaticky“ zachovával... Inými slovami: Nie, nezanechal som svoj hriech. Nie, neverím Bohu. Nie, neobrátil som sa. Nie, nie som kresťan. Nie, som stále zatratený človek. Ale pšššt, nahlas to nikomu nehovorte, ani mne, pretože by to rozbilo moju ilúziu o tom, že som predsa dobrý, veriaci kresťan a po smrti ma za toto všetko dobrý Pán Boh odmení Rajom a večnou blaženosťou! ... smutné, že? Ale toto je realita, v ktorej samých seba klame asi väčšina „kresťanov“...

Čo teda musíme urobiť? Uvedomiť si, kto je Boh a kto sme my. Uvedomiť si, k čomu Boh pozýva (zbožštenie) a či to naozaj chceme. Ak nie, nemá viac zmysel byť kresťanom – úplne rovnako, ako sem sa nestali gymnastami, kozmonautmi, ani námorníkmi, pretože sme o to proste nestáli... Ak to ale chceme, potom si dať otázku, či Bohu veríme natoľko, aby sme Mu bezvýhradne podriadili svoj rozum i svoju vôľu v akte poslušnosti viery ako svojmu „trénerovi“, tomu, kto je múdrejší od nás, kto jediný vie, ako nás k nášmu cieľu (zbožšteniu) doviesť a ktorému naozaj ide len a jedine o naše dobro a o to, aby nás k tomuto cieľu doviedol. A ak si na toto všetko odpovieme „Áno!“ – tak potom prekonať svoju namyslenosť a pýchu a pokorne sa skloniť pred Pánom a vyznať: „Áno, Pane. Ty si Boh, ja som človek. Ty vieš všetko, ja neviem v podstate nič. Ty máš moc zbožštiť ma, ja nemám v tomto smere žiadnu moc, ani žiadne prostriedky. Tak teda, hovor Pane, Tvoj sluha počúva!“ A keď toto nielen povieme, ale aj do bodky začneme uskutočňovať – v tom postoji, aký trefne vyjadruje žalm, keď hovorí „*Ako oči sluhov hľadajú na ruky svojich pánov, ako oči služobník hľadajú na ruky svojej panej, tak hľadajú naše oči na Pána, nášho Boha*“ (Ž 123,2 SSV) – tak sme sa práve vydali na cestu kresťanstva a stali sme sa kresťanmi, čiže *veriacimi* ľuďmi.

Táto poslušnosť je potom alfou i omegou ostatných čností: *Poslúchli* sme Boha a preto sme v čnosti *čistoty* zanechali všetky ostatné túžby, v čnosti *chudoby* sme odstránili všetky putá a prekážky – a vďaka tomu sme zase aj reálne pripravení a schopní vo všetkom, hneď a dokonale *poslúchať* a nasledovať nášho Boha v poslušnosti, ktorú sv. Ignác nazýva „*poslušnosťou mŕtvoly*“, ktorá sa všetkému podriaďuje, na nič nefrflie, ničomu neodporuje, na nič sa nesťažuje... A bez toho nie je možné uspieť v kresťanstve. Váš Inky